

САНА ОЛОХ

ССКП ЧУРАПЧЫ ОРОЙУОНУНААБЫ КОМИТЕТЫН УОННА ҮЛЭХИТТЭР
ДЕПУТАТТАРЫН ОРОЙУОННААБЫ СОВЕТЫН ОРГАНА

Орган Чуралчинского районного Комитета КПСС и районного Совета депутатов трудящихся Якутской АССР

1931 сыл атынны
15 күнүттэн тахсар

№ 105 (4061)

1971 сыл. Балаган ыйын 4 күнү
СУБУОТА

Сызнага
2 харчы

ПРОМЫШЛЕННАЯ ТЭРИЛТЭЛЭР КЫСТЫККА БЭЛЭМНЭР ДУО?

Советскай дьомор олохто-на салаатта бу кыһилыныа-рут усулуобуйатын салгыга улахан наадалаах пред-тупсарыы партия XXIV съези принтие кэлэр кыстыкка төлө-туруорбут сүрүн соруга. Ити ру бэлэмнээх көрөнүгэр анаа-соругу олоххо илдьэриниэ лаах быригээдэнэ бэрт түргэп-промышленнай хайысхалаах нн тэрийбэн үлэстэрэ наада. Оттон коммунальнай предприн-тиелар уонна тукаран оҕоруу комбината (начальник таб. Дьячковская С. Н.) капиталь-най өрөмүөнү мытыһыа бүт-риэх уонна сана гостиница ту-туутун ыйыны көрсө үлэстэ-риллэриэх тустаах.

Элүүт комбината (директор таб. Григорьев Н. П.) быһыл күбүн соботуопкаа 5 тыһыын-ча сүөһүнү тутуохтаах. Оҕоха 600 тонна от бэлэмнээрэ-онугар 200 тонна бэлэмнэ-минт. Эрилик Эристин аатынан подхоза уонна совхоз Сылма-наабы отделениетыар оҕоһу-лар буойуналар ситэриэтэ, сүөһүлэр турар хаачаа-тарар өрөмүөнүнэ иликтэр. Чурап-чыга тутуулар иһин завод дьинэ атыһыны 1 күнүс аа-спанна үлэстэ киирэнн күрдүк сымаллаан, 10 тыһыынча би-ригээтэ үлэлиир.

Оройуон киһиннээхтэ про-мышленнай тэрилтэлэр бу ый хаалбыт хонуктарыгар сымал-тар, гаражтар, үлэһиттэр оло-рон дьыаларын уоча да атын тутуулар өрөмүөннэрин суһал-лык бүтөрү туһутун анаа өрөмүөнүгэр биригээдэлэри туруораллара, киһилэри бары наадалаах матырыйааллары-нан хаачыһыан туран, үүһэр кыстыгы алтыһыны 1 күнүс аа-спанна толору бэлэмнээх көрсүөх көрүгүтээхтэр. Бу го-сударственной суолталлаах үлэ-лэри төһө хаачыстыбалаах-тык, түргэнник быһыһытэ промышленнай тэрилтэлэр па-тилетка бастагы сыһын хайдах түмүктүүлэрэ уонна яги-детка иһик сыһыгар тэрэ-бизинээхтин үстэһиллэрэ, онон Саха АССР 50 сыла туолуу-тун үлэстэ туох бэлэхтээх көрсүүлэрэ улахан тутулунаах буолуода.

„Луна—18“ автоматической станция көттө

Космос куйаарын салгыи-дэах таһаарааччы ракета көттө. Станция көтүүтү сыла-ыйы уонна киһи атыһаары куйаары салгыи научнай чин-чийин, ССТА.

Идеологической комиссия муннаба

Илэрээ күнүгэтин райко-мун идеологической комиссия-тын муннабар көрдөрөт агит-тационны көрүү-конкурс иһик-туруун аатын соругуларын ту-һунан район пропаганда уонна агитацияга отделын са-биадыһаа таб. Федотов Н. Н. информация оҕордо.

Көрүү-конкурс оройуон үр-дүнэн алтыһыа бастагы кү-нүгэр дьэри түмүктөннэхтээх. Итинэн сибээстэн, подхоһтар-га, совхоз отделениеларыгар.

оройуон киһиннээхтэ - тэри-тэ-лэргэ, предпринималарга көр-дөрө агитация оҕоһуларын ситэрин, эбии оҕоруу былаан-наахтык мытыллыахтаах. Ити оҕоһулар алтыһыны 1 күнү-гар дьэри көстүүлээх миста-лэргэ ыйаныахтаахтар.

Комиссия көрдөрөт агит-ационны тэрийи сүрүн соругу-нан иорут хаһаайыстыбатын сайдыытын тохсус билэ сыл-лаах былааныгар ССНП XXIV съезин Директиваларын, Саха АССР төрүтлүбүтэ 50 сыла туолуутун көрсө республикада, оройуонга, биридин хаһаайы-стыбаларга уотна тэрилтэлэргэ экономика уонна культура ба-лысхан сайдыатын чончу сым-параларынан күбэтүһүнээхтик, не иһирбэхтик, дьыл бөлүмтө-гүч тардар тына оҕорууну ах-та. Итин тэрийэллэригэр ко-миссия бары маһаагы сүтүөх партиянай тэрияталар секре-тардарыгар, хаһаайыстыбалар уонна тэрияталар салайаачы-ларыгар быһааччы дьыалалары оҕордо. Көрдөрөт агитационны тэрийиһэ мистага культу-най-сырдатар тэрияталар пра-ктической кытыһыагы илалла-рыгар соруудахтаана. Чончу бу болууруоска оройуон культу-рай-сырдатар тэрияталарын үлэһиттэрин сүбэ муннаах-тын балаган ыйыт 9 күнүгэр ытарга быһаарыдынна.

Балаган ыйын 20 күнүттэн ССНП райкомун уонга обко-жун аналлаах - комиссиялара мисталарынн кэрийэ сыдыах көрдөрөт агитационна тэрийи-тэ бэрэбэркэлэри мисталары былааннаар.

Тяжелая хардылаара

ОТДЕЛЕНИЕ БАСТААН ИБЭР

Субуруускай аатынан совхоз Соловьевтаабы отделениета (управляющий А. Н. Ерма-нов) оттоһунига быһыл са-йын бастаабыт тэтимин ыйы-тыбат, Атырдьах ыйын 31 кү-нүнээби туругунан отделение 2216 тонна оттоһуохтаабын оннугар 2218 тоннаны оттоон графиты 100,5 бырыһыан то-лордо.

Толору механизациялаах звенодар кураһаһыһаларыгар оройуонга бастаан иһэр Н. Н. Сергеев салайар звенога гра-фик быһыһытынан 782 тоннаны оттоуохтаабын 960 тоннаан то-

лорон, билигин дэбанын иһи-гэр иһи да түһэрбэтэ. Итинэн бу бастыг звено биридин отчу-ттар 96-лыы тонна оту оттоо-то.

Иһи звеноларыттан отде-линеба үтүгэй түмүгү Е. Д. Иванов звенога ситиһэр. Иһи атырдьах ыйыт 69 тонна оту-нан түмүктүүр быһаанын 94 тоннаан толордо, онон бири-дһитигэр Ивановаах 19 то-на оту оттоон көбистилэр.

Мантан күбүн хаалбыт күн-нэргэ Мырыла отчуттара сал-гыы өссө күүрэн оттуулар.

Н. ХОМПОДОВ.

Куоталаһы усулуобуйатын тутуустулар

Урут быһаарыдыһыны күрдүк, Одьулуун учаастатын бур-дугу үүнэрээтэһэ куотуур үлэтин бүтэрдилэр. Куоталаһы-дар социалистическай куоталаһыалара көхтөөхтүн барда. Хас биридин агроит чилиһинэ республика көмкөһислэрин куоталаһыаларын усулуобуйатын толорор тутуулар дьыууһа.

Баччаада Н. К. Яковлев сметигэ А. Илэрасовотынан 209 гектардаах Салыһыа быстарда. Валовойуон 1674 центне-ри ахытта, тегар ахсыттан адыһыа центнери комуйта С. Артемьев бири ситэһаа А. Антипиннынан үлэстэ. Киһи-лэр 11 гектаран 1714 центнер бурдугу асэһитилэр. Ады-та гектар асэһити эһиэ адыһыа центнер үтүүүн быһы-лар.

Итинэн бу комбайнердар республикатаагы куоталаһыны ус-луобуйатын тутуустар.

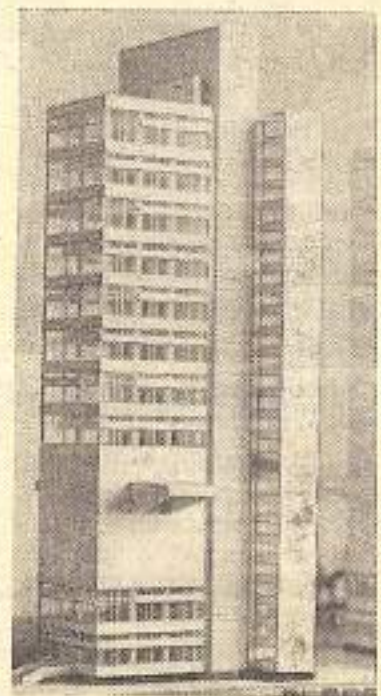
БИЙИГИ КӨРР.

Чурапчы сельскэй Советын XIII ыгырыылаах II сессията

Балаган ыйыт 1 күнүгэр буолан ааспыт Чурапчы селдэһи Советын уон үһүс ыгырыылаах II сессията «Соднэһиһэ общественинай бэрээдэк туругун үһүнэ» Ис дьыала оройуоннаабы отделын начальнигы солбу-йааччы Макаров М. М. дакылаатын истэн дьүүлэстэ. Итин талыһан «Бөһүөлэкс көрдөрдүүү ыһыа туһунан» сельсовет исполкомун председателэ таб. Романов В. И. информацията истилиһэ.

Туһааннаах болууруостары дьүүлэһиниэ кытыһы-лар: депутат Дарманов А. М. — 22 №-дээх Лесхозтаабы быһаардыр уоксурунтан, депутат Романов В. И. — 1 №-дээх Советскайдаабы быһаардыр уоксурунтан, депу-тат Степанов Г. М. — 29 №-дээх Алексеевскайдаабы быһаардыр уоксурунтан, депутат Азласов Н. И. — 10 №-дээх Ленинскайдаабы быһаардыр уоксурунтан, де-путат Дьячковская С. Н. — 26 №-дээх Ярославскайдаа-бы быһаардыр уоксурунтан, ону тэҥэ оройуоннаабы баһаарынай охрانا старшай инспектора Пыров Н. А. автовокзал үлэһитэ Варламова А. Х., райсовет исполко-мун председателэ таб. Бурлашев Р. Р.

Сессия дьүүлэһилиһит болууруостарга уураахтары ыһыһа.

МОСКВА. ССРС тыатын ха-һаайыстыбатын Министеретэ-тыгар былааннааһын, учуот уонна салайыа огрусевой ин-формационнай-падар. суоттуур системата тэрийлэр. Адыр-суоттуур киһи бастагы учара-та үлэстэ киирдэ. Сотору иһи-нэ анаан сана дьыа туугута саҕаһыһаа, ол макетын сип-пона көрөбүт. Бырийыакта-лар кыаһы ситэһиһэ буолон ССРС уонна РСФСР тыаларын хаһаайыстыбалары Министер-етеларын, ССРС уутун хаһа-йыстыбатын уонна мемлораци-тын Министеретатын о.д.а. хаачыһыһа.

Б. КОЗЛЮК фотота, ССТА фотохрониката.

Г. Ефимов.

ГРУЗИНСКАЯ ССР. Ахласовели дзе-
мгროსელი სოფლა 52. Социалистический
Улс Герога одорор. Ийз дейду колхознай
производство ветерантарын үлэмзын үрдүн
түн сынамлаабыта. Кинидэр уруг садараа.
Умман бүрүлэ сыпшыт сиргэ тэй плантация-
ларын сонна да атын үүнээйилэри чөлүктү-
дөр.

Баллига Дешна аатынан колхоз Эрдэсден айрылганча биш бастыгынара. Маана гымар-
та 7-8 тонна чэйи хомуйаллар. Колхоз
асымат пятилеткага дохуота 890 тыһыынча
сөлүөһайга тэтиэспитэ.

СНИМОВКА: молдох ветераншара—Социалистической Улз Геройдара (халгастаг урга—Состакы кэжкэра—Доминика Кадария, Елена Чипанова, Любовь Сахокия, Аугуст Рогавя, Таисья Купушия, Лилия Резва, Дуля Макацария, Чуца Рогавя уонна Митодир Кадария, Ивонне кэжкэра—Шалва Чургулат, Партеи Кадария, Владимир Колуа, Сола Дзылани, Хута Хангига, Иродий Чургушия, Ольга Кулушия, Владимир Макацария, Дуля Рогавя, Доминика Бебурия.

И. Дзенташвили, Г. Кисвадзе фогохара.
ССТА фогохрониката

Саха АССР 50 сылын көрсө

Түүрт сэрхи нэгтгэнэлээр хамта Саха
Лаврентий Цыгановт Навхын уонна занд
байныг атырдах, байны бүтээ, номандалааби
түгэр 75 санын туула, Ныл довсхайга хо
дыадыг баахынай нэрлэнгэр Степан Петр
торөөбүтэ, Навхынай нрихд даах оторээт
сай оскуоланы бүтүрэн баран Яковлевич эт
матнаыг аан дөдү сэрхити холбоспута.
гэр кытыадыга. Киндэр П

1917 сыллаахха Олтибрэскай революция күннэригэр унтер-офицер Павел Л. Н. Петро-вскай кыһыл гвардияга киир-тэ. Онтон суардаһкай са-ринга Савеловка баһааны ад-мунисстраһига ааһыһаһаах-тыгыта. Киниэре командаты-нан Ровно куоракка шии ра-даны утары күмбүтэ Убөр-нит командатынан хоту ав-гайскэй интервеннэри уонна үрүг гвардияһы утары. Гай кавалерийскэй көрүлүүтүгэр сыһаан Варшав түбэһи-түгэр Польшакы пакыары ута-ры, 5-е Армияга сыһаан Бураһияга уонна Момселиңга Угера баран үрүг баандатын утары үтүс уоттаах кыры-һаһааһаах кыттыгыта.

Ойтон кэлэни Виталия Ду-
ганов баандатын үлү сым-
мысыта, Дуганов баандатын
тободо иуоган кэлэни Чурачкы-
ны уоттанбыта, доому баалы-
ны кырбаач кымыллыны ают-
тобуто, Павлов Л. Н. 1922 с.
228. Петроградская полиция

Строг Иван Иванович — капитан Чкалов Л. И. — бое-
вой пилот; орденов и медалов много.
Петров Павел Александрович — начальник штаба
Дивизии; орденов и медалов много.
Судя по всему, это были те же самые люди, которые
были в составе бригады в 1940 году.

болжол генерал
дарым сержант

1920 сыттын көчөрүмү

персональвий келтирген Ник-
лов Лаврентий Иванович баш-
тын герообут-уоклабыт Арсан-
тельская уоблаыыгар Елтего-
стай оройуонга Селена Зо-
һуөлөккө олоорор уонна общес-
твеннай үлээ» антиназдык
кыттар. Каша Сабыйа Сабыйа
туһунан ахтылгыга кытта Ки-
ин туһунан. Сабыйа Сабыйа
оборонатыгар комиссар Куо-
пачев М. Г. (киини элпэ баа-
дан ыйыч 18 күнүгэр төрө-
бүтө 70 сааһын уонна барды-
га ийирбитэ 50 сааһын туолар)
Омексайтан оройуоннаабыт ол-
бан аат куллубутар сурун-
кыттар.

Ороёуон үзэлнүүрнэ лалта-
рыттан хорсон-лоодуон нур-
дванд байлаа. Лавротий Нил-
нович Павловскай нь сүүрхтөн
эвэрдэни шатаахт, өлмөр-
долоу-соргучу, үнүн үзэни ба-
дараахт.

Т. ЕФИМОВ. *

АМЕРИКА ТРАГЕДИЯТА

Калифорния үүрийгээр Сан-Хуакингийн Америкт нэгдүгээд босхолонуудах хэмээдлийнх нь бийр байцлагын Диктор Дэвжонгуу итэн олоруулзаван дөйдүгээр уурдаах. Ой дээрхтэ буолан тархана. Рисктар итн итхындара Американы брвэгийн эмнэ - дөйдүгээр. Тэ-хынчичанан хара ууныг үүрий американадтар атаустанынчтар ууны баттамматтүг гравдэжэй быраантарын итнн дүүлурдаах охсууачынны тибэх суолугар атаара Сүдэнгэ кэллээр.

Сан-Кузнецка хилиаах
дэаһайыа гитлеровецтар ыһы-
маларынан «куотары тымны-
тын иһин өлөрүдүһү» дэти
сылтааһынан оһоһулунна. Дьэ-
кэр, өлөрүү эрдэггэт биллэн-
намдыт, палачтар сүтөөх ту-
гунн эр кэтэспиттэр.

Джордж Дженсон негр кар-
тенингэр төрөөбүт буолан,
АХШ-ка негр норгоруу согуу-
мунуун барытыг бэлхэ. Кини
11 сыл устата түргүчү сый-
ныта. Кини оччо сүтүн «Ком-
мунистический мангабыл» ааи
бастаан захпыта уонна Карл
Маркс. Ленин идеяларын ийин
аймах дуулууоххута, сөөчүлө-
бүтөх идеяллара буоларын ит-
дэйдэ. Джордж Дженсон
биир ийин сытар хаайыска-
тар олорон «Советтискиидаары
быраат» дигэн чилиэни суруй-
бута. Бу кинигэ ийинэхэ ула-
хан биллини ардабыта. Бу
—хара тирииччүх элэр амери-
канец инырийн далаадытэ ту-
һунан ийин уйулдатын хамса-
тар күүстээх илчээн, бу—не-
гри «сүтэтэ суох, ийин ан-
гынан аагар» «обществоны ута-
ры уордаах бырааччэс.

Сурубаачты эгэ-суола күт-
төн-күн тэнийэл илсинэ. Дээ,
ол иһин раскытар кыһыны оло-
рорго быһаарыһынтара. Дүө-
сөх охсухууга сэрэһиһэ нэир
эдэр номмуһа Аһыһа Дэ-
вис, билигин уаһыһа сатаа-
чы, өссө быйыл мууһ устарга
«Дейли уордо» хайыһа су-
руйбута: «Түрм» балаастара

бу үнүүдчүүдэд нөсрлэн ху-
таналдара дэвтэж буюлбатах.
Киннээр бу нийгмийн эдлэртэй
бичварынхныг ийн дэм-
жлэгээрх.

Джамсону «бонусу» — бу көлөм сымаларга Американы дагуурут үгүс ахсааннаах политическай буруйдар үбүи сыаптарып бипр эрз эвенота Марвин Лютер Кинганы, Малкольм Иксаны, «хара пантералар» батыстыктарын Фред Хаммону едөрүү, «Алабамага негрдар тагараларын дымтия дэрби төктөрүн, Миссиссиппиге студенттары агымалаанын, көлүн тифебэр Аджела Дэвиди доакыларга бөлүмүнүнч—бу бипр сымал эвенотара.

Былаастар Джексону гымыт харабыл аатын-сугуун кистиллэр. Онон кинини иэ ситиһингэтэ араттыччылыарга соруналлар. Ол эрэри олэрүүхсүт аата үчүгөйдик биллэр. Бу—Америка расизма, Джексону Американы хара тырылзэхтэр, демократтар түрүмэлэринэн оморбуттар олөрдүлэр.

Джонсон трагедията. Америка бидэлнээх журналин Том Уикер сонго бэлгэтээбитин нурдун, бу «Америка бэлгэтин трагедията». «Кини расизм сэртгээтээн эрх суудбата, нини дьадагы буолуу, умна-ыттыһыны уонна бырааба суох буолуу сэртгээтин буолла»

Америлага олорор 25 мал-
лүйөө нөгрдэр общественны
утары бырагчластары мааса-
бай буолан ийэр, ол эрэри
ити карательнай ашираат та-
таанах тутуугусар-хабылтыгар
түбөһөр, Америкада бүрүүкээ-
бит күүһүлээһин уонна харса
хыбыра суох буолуу «инлаас-
сабай баттабыл, расовой ит-
бастааһын сытыктыг система-
тынан үөскэтиллибиттэро» дии
бодиттэбыта АХШ коммуни-
стической партиятын Генераль-
най секретара Гэс Холд.

В. СЕРОВ,
ССТА.

САҢЫЛ СЫҢЫ ГЕРОЙА

Арманыг хадгалах нэгдэл.
Якутский дээдэл агаарын баатар
ра уонна Сайыл Сымыйын орд-
даа түбэспиттэрэ Кыһыл Ар-
мия исторгитыгар түһүл тө-
мүс буунубаан суруллубут
Сайыл Сымыйын героическай
оборонатыгар Павлов Д. Д.
үс тогул бааһаарыта.

Каадын үрүгү философия утары сарыпга хайылардымат добровольцтар багъаыониринг помъедалабыты. Ага жбду сариптин сымларыгар эинэ татырин сариплэспига. Строевой номат.

СЫЛ

Барыта бэрэздэгтэйгэр, онго-
хуулар, орун онцугар буолар.
Аны агрегаты үлэлэтиг тусна
майдалдана турар. Уу, уматын
кутуллар, салгын ыгарыт Салдан-
Дьэ мингэ электростация
начальнига Лев Николаевич
Артамонов—командир. Ыйыс-
кэрдик, иккэ туту хаһан үлэлэ-
тиэхтээкү—барыта мингэ дьа-
һалыгар. Сүүрүнээт иккэ дьа-
һалыгар А.М. Абрамов уонна

дизелист Валерий Бридарский сүүрэллэр-мөгдлэр. Сотору-сотору «Анатолий Михайлович!», «Валерий!» дээг ха-һыялар таас дээг үннээр ор-дук дүөралайхан үндэлэлэр.

Хас да, боруоба, аразс уел-
дар тәрдыыларыг бэрбэрчэ-
лээнг, сөрөх чаастары улары-
тып элбэх сырын, биризини
ылар да, сылайбыт, сыларга-
быт иһи суох. Хата биримэ
төһөнөн хойутуур да, иһэ-
ни сыныылап кинигэтэ соч-
чонон рабэчайдар элбэп иһэл-
лэр. Туттуу-хаптыа ордуу түгү
гэтээбинэ дыты. Көһиһитин
илин-атах буоланччы, буолта-
гайка тәрдыаагы элбэп,
ула сыппамсылар.

—Почти үчүтэй, — динр Лев Николаевич.

Кинн бийр холбообунугар
поршениар үлэлзэн сүүнэ ула-
хач маховик бастаан бытзан-
ным, онгон эдтэр-эбэн түргэ-
тээн дыримыз-эбитинэн барар.
Онго бу муштуудт дьон сирэй-
дэрэ-харахтара сырдаалбытан,
сүргэлэрэ чотозулаубутун
эвнэхсит...

Лев Николаевич массманины араас туганга, тохто тохто үлэлэтэр, ол болоһыггар эинэ буолта-тааһа галдыта. Түһэүр массмани куустарх суурунтэх таас үрэх курдук дуулустаннык биһр курус үлэлир. Лев Николаевич этэриини, «Почти»

тохтогдуллаубут баалахыннаа-
тан мүнүүтэд 400 эргингэ
дари эмнэх да үрдэтэргэн
шигибэт. (Киви үлэлнэр эргин-
рин түргэнэ мүнүүтэд 350).

Дээ "нуу" гэгээд бунтар, Тарвагныга дьон харьяатна-
гар шиднээ сүлдээр чагынха-
рын дээ өйдөөн юмалдэр—
түүн 12 цаас 10 мүнүүтэ.
Анардаас бу түгэн хөрсүн дьот
ылымныт сорунтарын төлөр-
го сылаары да умган үлэ-
лиллэрин түсхүлүүр. Ол да
шин бу 2,5 мөлүүдөөн солбо-
бай суумалаах сүүнэ улахан
тутуу нхн ангар сымт нхайдбаг
кэмнэ бүттөөз, аны нх анга-
рын нхайдбаг кэмнээ уоту
бнэрнэ буудлава днхт үнр
саньныгн.

И. ПОПОВ,

(Бутуутэ. Иннин 2 стр. нэр).

Үлэснэгт бүрдүг, Бэстэх-л-
тобадасын 4 бензоаһа 23 то-
нн соларханы агадан 25 тонна
убултаах шигернара сүенүүд-
лэр Илгэнэ уматыг хазай-
лалар хэсэсний станцил нугуе
алле көртсөнэ гийнэр.

Нордус ийнгэр уу даарны,
уматын даарны ангаллаах жо-
гдорд зомелорунуа насостары-
наа ынгтаран дизелдг ынгтарал-
лааар. Огу барытын элэгтрик
Аветосий Михайлович Абрамен
Дизелдг.

Алгебра салтын ыңгайына
суботтанар. Алгебра баллон-
партан ол салтын үс көмрес-
сөз ыңгайына тийиштөөх.
Алгебра Мухомов бугун

Сылайары умнан

Михайлов Михаил Юрьевич

